

Ljubljana, 3.4.2017

SPOROČILO ZA JAVNOST

Raziskovalci bodo predstavili, kako se v praksi soočati s kompleksnostjo evropske zakonodaje o zdravstvenih trditvah na živilih

V Evropski Uniji je področje uporabe zdravstvenih trditev na živilih natančno urejeno že od leta 2006. Takrat sprejeta zakonodaja je uvedla vrsto novosti, izmed katerih so se mnoge pokazale za zelo kompleksne. To področje je postalo tudi predmet raziskav s strani Evropske Komisije financiranega raziskovalnega projekta REDICLAIM, ki ga vodi profesorica Monique Raats iz Univerze v Surrey (Velika Britanija), pri njem pa med drugim sodelujejo tudi raziskovalci iz Slovenije – iz Inštituta za nutricionistiko in Univerze v Ljubljani. Ugotovitve raziskav kažejo, da se gospodarske družbe soočajo s številnimi ovirami pri dokazovanju ugodnih vplivov živil in njihovih sestavin na zdravje. Za dokazovanje je namreč mogoče uporabiti predvsem rezultate visokokakovostnih kontroliranih raziskav, katerih izvedba je kompleksna in draga.

Leta 2006 je evropska Uredba (ES) št. 1924/2006 o prehranskih in zdravstvenih trditvah na živilih prvič postavila skupni okvir za uporabo zdravstvenih trditev na živilih po vsej Evropski uniji, skladno s katero je bil oblikovan seznam dovoljenih funkcijskih zdravstvenih trditev, ki jih lahko uporabljajo vsi nosilci živilske dejavnosti, hkrati pa so podjetja dobila priložnost, da na podlagi dodatnih dokazov utemeljijo tudi nove zdravstvene trditve. V tem primeru lahko zahtevajo tudi zaščito podatkov, kar pomeni, da takšne trditve lahko določen čas uporablja le predlagatelj. Prav slednje naj bi prispevalo k večjemu vlaganju podjetij v inovacije na področju razvoja funkcionalnih živil na področju EU, vendar pa je bilo v okviru projekta REDICLAIM ugotovljeno, da je proces odobritve novih zdravstvenih trditev na podlagi novih znanstvenih dokazov tako zahteven, da predstavlja izziv ne le za majhna, temveč tudi za velika podjetja. **Docent dr. Igor Pravst**, Inštitut za nutricionistiko: "Ugotovili smo tudi, da ugodno mnenje Evropske agencije za varno hrano (EFSA) ni garancija za odobritev nove zdravstvene trditve, saj se tekom odobritve trditve upoštevajo tudi drugi vidiki, ne le ali obstaja povezava med uživanjem živila in ugodnim vplivom na zdravje. Takšen primer so npr. neželeni učinki živila pri nepravilnem ali dolgoročnem uživanju, in takrat se zdravstveno trditev lahko zaradi varovanja javnega zdravja zavrne tudi, če je znanstveno utemeljena." Da bi podprli podjetja pri raziskavah in razvoju novih živil, so bila v okviru projekta pripravljena tudi posebna priporočila za uspešnejše utemeljevanje zdravstvenih trditev. Uspešnost podjetij pri tem je sicer zelo odvisna tudi od razvojnih njihovih kapacitet, in sodelovanj z raziskovalnimi organizacijami. **Profesorica dr. Liisa Lähteenmäki**, Univerza v Aarhusu, Danska: "Pokazalo se je, da so pri zagotavljanju ustreznih podpornih dokazov za odobritev zdravstvenih trditev bolj uspešna podjetja z vzpostavljenimi dolgoročnimi strategijami na področju inovacij v povezavi z zdravjem«.

Predmet raziskav je bila tudi sama zakonodajna ureditev področja uporabe zdravstvenih trditev na živilih in iskanje potencialov za izboljšave. **Profesorica dr. Rosalind Malcolm** iz University of Surrey je glede tega izpostavila, da je komunikacija med zakonodajnimi organi in gospodarstvom na nacionalnih ravneh dobra, kar bi bilo smotrno v večji meri izkoristiti tudi za zagotavljanje večje informiranosti o postopku odobritve novih zdravstvenih trditev.

Rezultate projekta bodo sodelujoči strokovnjaki predstavili na brezplačnem spletnem seminarju (webinar) 6. aprila 2017. Program seminarja vključuje predstavitev projekta REDICLAIM; kako učinkovito pripraviti vlogo za odobritev zdravstvene trditve; ali so zdravstvene trditve promotorji novih inovativnih živilskih izdelkov; umestitev Uredbe o prehranskih in zdravstvenih trditvah v širši zakonodajni kontekst; uporaba modeliranja kot orodja za napovedovanje vpliva zdravstvenih trditev v zvezi z zmanjšanjem tveganja za razvoj bolezni na javno zdravje in gospodarstvo.

OPOMBA

REDICLAIM – projekt je bil financiran v okviru EU Sedmega okvirnega programa za raziskave in tehnološki razvoj (št. pogodbe FP7-603036).

Spletna stran projekta:

- URL: www.redicclaim.eu
- Brezplačni spletni seminar z rezultati projekta:
<http://www.focusbiz.co.uk/live/redicclaim/06thapril2017/>

Več informacij in kontakt:

Doc. Dr. Anita Kušar, Inštitut za nutricionistiko
e-naslov: anita.kusar@nutris.org, tel 0590 68870